

Espirituals negres al Granollers del segle passat

Des d'Olot, on resideix, el nostre bon amic Manel Pagès i Mogas ens ha tramès aquest article que ens plau de publicar. Amb aquesta curiosa i sorprenent narració, l'amic Pagès vol sumar-se a les festes dels Cinquanta anys del jazz que organitza el nostre Club.

La il·lustració que acompanya aquest text, també és original d'ell. Gràcies, Manel!...

Una vegada, fa molts anys, a la segona meitat del segle passat, quan el nord i el sud dels Estats Units estaven enfrontats en la guerra de principis anomenada de Secessió, a Granollers, la qual ja havia assolit expansionar-se enllà de les muralles i s'allargassava per una nova via, paral·lela al carrer Corró, més ampla, anomenada la carretera, on a banda i banda s'hi edificava amb idees comercials, a la avui plaça de Maluquer i Salvador, hi havia la Fonda de Cal Ros. Per a l'època era una fonda important donada la seva situació. A una jornada de Barcelona, a la Carretera de Ribes i centre agrícola ramader de la comarca.

Per a la història del Jazz a la nostra ciutat, aquest escenari i aquella circumstància obraren el prodigi de que a les quadres de cal Ros, per unes nits hi ressonessin, solitaris, estranys i melangiosos, cants espirituals recitats per dos negres, esclaus, vinguts del profund sud dels Estats Units d'Amèrica.

M'ho va narrar un vell, mosso de casa, el qual quasi un noieta, havia estat xarric a cal Ros, éssent-ne el fondista el meu avi Josep Pagès.

Deia en Let, així anomenat, que un dia s'hostatjaren a la fonda tres americans assistits per dos

negres. Vingueren a comprar muls, ases i someres per a l'exèrcit del sud. Solien comprar-los per la comarca i els conduïen a les quadres de cal Ros, on els dos negres els cuidaven. Aquests, sojornaven amb els animals i es feien el jaç amb palla a la mateixa quadra. Quan es feia fosc, anaven a cercar el sopar a la cuina de la fonda i, després de la menjada, es posaven a cantar.

Segons en Let, aquells cants a la fosca feien certa basarda. Es repetien cada nit tot passant-hi belles estones. D'ambdós, sempre era un de sol qui cantava. L'altre l'acompanyava, a vegades picant de mans i d'altres utilitzant els atuells d'abeurar les bèsties com a tancers.

Tots dos, de genolls, semblaven mendicar, o potser resaven. El que percutia estava encorbint damunt els atuells i amb el cap cot. Mentre l'altre, estirat, amb el cap enlaire, el blanc dels ulls més blanc damunt la pell negra suada, udolava com un gos apallissat.

I m'ho va explicar tot ignorant que, allò que aquells dos negres cantaven a la quadra, era l'herència d'un poble esclau, el qual la única expressió cultural de la seva condició humana era el cant, posteriorment dit, espiritual.

Manuel Pagès i Mogas